

Рекомендовано до друку вченими радами
Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України,
Львівського державного університету внутрішніх справ,
юридичного факультету Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Редакційна колегія:

Шемшученко Ю.С., Тихий В.П., Цимбалюк М.М., Гриценко І.С. (співголови), Кресін О.В., Ситар І.М. (заступники голови), Авраменко О.В., Балінська О.М., Батлер У.Е., Безклубий І.А., Бехруз Х.Н., Бучко М.Б., Волошин Ю.О., Воронова Л.К., Гнатюк С.С., Горбатенко В.П., Гришук В.К., Гришук О.В., Денисов В.Н., Кельман М.С., Костенко О.М., Кохановська О.В., Кресіна І.О., Луць Л.А., Макарчук В.С., Навроцький В.О., Нагребельний В.П., Оксамитний В.В., Оніщенко Н.М., Пархоменко Н.М., Петришин О.В., Прилипка С.М., Саломатін О.Ю., Святоцький О.Д., Скакун О.Ф., Скрипнюк О.В., Сливка С.С., Созанський Т.І., Тацій В.Я., Тихомиров О.Д., Тихомиров Ю.О., Фріс П.Л., Штангрет М.Й., Шутак І.Д., Шевченко Я.М.

Рецензенти:

Тихомиров Ю.О. – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки Російської Федерації, член-кореспондент Міжнародної академії порівняльного права, перший заступник директора Інституту законодавства і порівняльного правознавства при Уряді Російської Федерації
Луць Л.А. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та філософії права Львівського національного університету імені Івана Франка

Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. Ю.С. Шемшученка, В.П. Тихого, М.М. Цимбалюка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. –   с.

Опубліковано матеріали IV Міжнародної наукової конференції «Компаративістські читання» (Львів, 27–29 квітня 2012 р.). Статті висвітлюють питання історії, теорії, філософії порівняльного правознавства, проблеми розвитку і взаємодії правових систем сучасності. Автори матеріалів здійснюють порівняльне дослідження міжнародного та європейського права і державознавства, у тому числі конституційного, порівняльного цивільного, трудового, кримінального права різних країн.

До збірника увійшли матеріали авторів – учених з України, Росії, Білорусі, Киргистану, Молдови, Болгарії, Польщі, Німеччини, Угорщини, США, В'єтнаму.

**УДК 34.05
ББК Х99**

КОРОТКИЙ Тимур Робертович,
кандидат юридичних наук, доцент
Національного університету
«Одеська юридична академія»

ЗУБЧЕНКО Надія Ігорівна,
магістрант Національного університету
«Одеська юридична академія»

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ТВАРИН

Дедалі більший розвиток у сучасному співтоваристві одержує етика «благочиння перед життям» А. Швейцера, в якій немає поділу на вище і нижче чи на більш цінне і менш цінне життя. Для глибоко моральної людини кожна форма життя є священною. Особливу увагу А. Швейцер приділяв подоланню антропоморфної обмеженості своїх попередників, поширенню біблійної заповіді «не убий» за межі міжлюдських відносин. Ці моральні категорії знайшли закріплення в міжнародному праві й законодавстві ряду розвинених держав. Так, у Німеччині права тварин одержали конституційне закріплення.

Закріплення вказаних моральних категорій у міжнародному праві і законодавстві деяких держав складають систему сформованих на світовому рівні стандартів у сфері захисту тварин. Ці стандарти знайшли відображення у Європейській конвенції про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей 1986 р. і Європейській конвенції про захист домашніх тварин, 1987 р. У зв'язку з підписанням Україною у 2011 р. Європейської конвенції про захист домашніх тварин, 1987 р., значно зріс інтерес зоозахисних організацій та широкої спільноти до проблеми гуманного ставлення до бездомних тварин в Україні, до дотримання міжнародних стандартів у сфері захисту тварин, що обумовлює актуальність дослідження іноземного досвіду у цій сфері.

Об'єктом даного дослідження є порівняльний аналіз законодавчого регулювання поведінки з тваринами та захисту їх від жорстокого поводження.

У Австрії у 2005 році набрав чинності Акт про захист тварин [1]. Зокрема, він забороняє умертвіння тварин без анестезії, продаж котів та собак у магазинах, використання диких тварин у цирках, а також створення батарейних птахофабрик і таке інше. Кримінальний кодекс Австрії 1974 р. передбачає відповідальність за жорстоке поводження з тваринами у вигляді позбавлення волі на строк до одного року.

Законодавство у Канаді діє на двох рівнях – рівень загальнодержавний (федеральний) та рівень провінцій, та містить норми, які направлені на забезпечення добробуту тварин. На федеральному рівні діє Білль про жорстокість до тварин, що деталізує Кримінальний кодекс; також діє Акт про здоров'я тварин. Щодо рівня провінцій – кожна з них має Акт про захист тварин та водночас дотримується федерального законодавства. Зокрема, такими актами передбачені стандарти піклування за тваринами, права та обов'язки господарів, роль суспільства у забезпеченні добробуту тварин, також відповідальність за порушення та наслідки цього.

У Німеччині в Основному Законі 1949 р. був закріплений принцип, що тварини мають власні невід'ємні права [2]. Закон про захист тварин передбачає, що самовільне знищення, вигнання на вулицю (тварини можуть бути передані в притулки згідно Закону) караються великим штрафом (близько 25 000 євро). Забороняється утримання собак на ланцюзі та в умовах, що не відповідають їх виду; купірування вух та хвоста; знищення здорових тварин, вилов та утримання диких тварин та птахів; навчання тварин з використанням знущань; проведення боїв і т.п. Також Закон передбачає умови утримання тварин, їх лікування, реєстрації (обов'язкової), страхування (щодо власників собак), а також податок на володіння собакою, що складає близько 100–150 євро у середньому.

Індією ще у 1960 році був прийнятий Акт про захист тварин від жорстокого поводження. Він передбачає: визначення загального значення терміну «жорстоке поводження»; регулювання експериментів над тваринами та створення спеціальних контрольних органів щодо цього виду діяльності; визначення основних видів порушень, що можуть бути скоєні щодо тварини. Протягом періоду з 1960 по 2010 рр. урядом Індії було видано

декілька десятків Правил, що стосуються окремих аспектів регулювання добробуту тварин. Зокрема, можна назвати Акт про експерименти над тваринами, Правила транспортування тварин, Правила регулювання чисельності тварин (собак) та інші.

У Нідерландах було прийнято ряд законів щодо повної заборони звіроводства, частина яких вже набрала чинності, частина вступить в силу у найближчий час.

В Швейцарії був прийнятий один з найпрогресивніших законів щодо тварин – Закон про права тварин, що вступив в законну силу з 1 січня 2008 р. Закон регламентує поведження із дикими та домашніми тваринами. Закон деталізується Актом про благополуччя тварин 2009 року [3].

У статті 245 Кримінального кодексу РФ від 13 червня 1996 р. встановлена відповідальність за жорстоке поведження з тваринами [4].

В Україні регламентація поведження з тваринами та захист їх від жорстокого поведження міститься у декількох нормативних актах – Законах України «Про захист тварин від жорстокого поведження», «Про тваринний світ», «Про охорону навколишнього природного середовища», а також актами, що стосуються відповідальності за жорстоке поведження з тваринами – Кримінальним кодексом України (ст. 299) та Кодексом України про адміністративні правопорушення (ст. 89).

Таким чином, внутрішньодержавне законодавство характеризується великою різноманітністю форм та засобів правового регулювання захисту тварин від жорстокого поведження. Можливо виділити наступні особливості законодавчого регулювання захисту тварин від жорстокого поведження: закріплення прав тварин; застосування положень щодо врахування інтересів тварин під час правочинів щодо них; впровадження багаторівневої структури регулювання (на прикладі Канади); встановлення законодавчих обмежень щодо володіння тваринами та правом розпоряджатися ними.

---

1. Federal Act on the Protection of Animals (Animal Protection Act) 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ris.bka.gov.at/Dokumente/Erw/ERV_2004_1_118/ERV_2004_1_118.html

2. Basic Law for the Federal Republic of Germany 23 May 1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.btg-bestell.service.de/pdf/80201000.pdf>

3. Animal Welfare Report 2009 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.bvet.admin.ch/themen/tierschutz/index.html?lang=en&download=NHZLpZeg7t,lnp6I0NTU042l2Z6ln1ad1IZn4Z2qZpnO2YUq2Z6gpJCFd3t2f2ym162epYbg2c_JjKbNoKSn6A

4. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13.06.1996 г. N 63-ФЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.consultant.ru/popular/ukrf/10_35.html#p4364

КАТКОВА Тетяна Василівна,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
кримінального процесу та криміналістики
Харківського національного університету
внутрішніх справ

ПРОЕКТ КПК УКРАЇНИ: СПРОЩЕНИЙ ПОРЯДОК СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ ЧИ «УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ ВИНИ»?

Україна, виконуючи регламентації Кабінету міністрів Ради Європи № R 87(18) «Про спрощення кримінального правосуддя» 1987 р, ще у 2001 р. прийняла зміни на доповнення до чинного КПК, якими у кримінальний процес була уведена нова – спрощена форма судового розгляду у випадках згоди підсудного не досліджувати у судовому засіданні докази тих фактичних обставин та розміру цивільного позову, які ні ким не оспорується (ч. 3 ст. 299 КПК України).

Застосування цієї нової для кримінально-процесуального законодавства України форми судового розгляду викликало неоднозначні оцінки науковців та практиків, оскільки положення ч. 3 ст. 299 КПК не узгоджуються з іншими статтями чинного КПК (із ст. 257, ст. 323, ч. 1 ст. 334), та сама процедура розгляду кримінальної справи визначена лише в загальних ризах.

Питання необхідності та доцільності введення цього процесуального інституту розглядалась в роботах В.Г. Гончаренка,